

Hyvinvointilautakunnan lausunto Nurmijärven kunnan palveluverkkosuunnitelmasta 2020-2040

Hyvinvointilautakunta 30.09.2020 § 57

Valtuusto hyväksyi kokouksessaan 29.1.2020 § 5 palveluverkkotyön laadinnan aikataulun ja 25.03.2020 § 25 palveluverkon kehittämisen tavoitteet ja periaatteet.

Palveluverkkotyötä on jatkettu valtuuston päätösten mukaisesti ja Nurmijärven kestävä kasvu -ohjelman eli NUUKA-ohjelman tavoitteiden perusteella. Palveluverkkotyötä tehdään kuntalaisia, palvelujen käyttäjiä ja henkilökuntaa osallistaen.

Lautakunnat antavat palveluverkkosuunnitelmasta lausuntonsa kunnanhallitukselle 30.9.2020. Lautakunnat arvioivat esitettyjä suunnitelmia kunnan hallintosäännössä määrittyjen tehtäviensä ja vastuidensa näkökulmasta. Asia on tarkoitus saattaa kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston käsiteltäväksi ja päätettäväksi lokakuussa 2020.

Palveluverkon kehittämisen tavoitteet

Valtuuston 25.03.2020 §25 päätöksen mukaisesti palveluverkon kehittämisen tavoitteita Nurmijärvellä ovat:

- Varhaiskasvatus-, perusopetus- ja mahdollisesti lukiopalvelut sekä kirjasto-, nuoriso- ja vapaa-ajan palveluita ohjataan taajamissa kampuksille.
 - Kampus voi muodostua myös lähekkäin sijaitsevien palveluiden verkostosta
- Uudisrakentamisessa sekä saneeraamisessa suositaan monikäyttöisyyttä sekä tilatehokkuuden nostoa
 - Uudiskohteen täytyy pitkällä aikavälillä olla vanhaa kohdetta taloudellisempi
 - Toimitilasuunnittelussa tulee huomioida monipuolinen käyttäjäkunta sekä tilojen rakenteellinen muuntojoustavuus
- Kouluista ja päiväkodeista muodostetaan hallinnollisesti suurempia yksiköitä
 - Koulujen osalta tavoitteena on yhdistää tällä hetkellä luottamusrehtoreiden johtamat kouluyksiköt isompien kouluyksiköiden virkarehtoreiden johdettaviksi.
 - Päiväkotien osalta yksiköt muodostetaan niin, että päiväkodin johtajalla on johdettavana useampi hallinnollinen yksikkö
- Peruskorjattavien kiinteistöjen kohdalla arvioidaan toimipisteen tarvetta tulevaisuudessa ja verrataan peruskorjauksen kustannusta uuden rakentamiseen.
- Luovutaan kiinteistöitä, jotka eivät palvele kunnan ydintoimintoja
- Koulujen tavoitekoko alakoulujen osalta on 1 - 2 sarjainen koulu
 - Alakoulut pidetään lähipalveluina
 - Koulun minimikoko on 60 oppilasta
- Päiväkotien koko on 3 - 5 -ryhmäinen. Tavoitteena pidemmällä aikavälillä 10-ryhmäiset päiväkodit.
 - Isot päiväkodit sijoitetaan hyvien kulkureittien varrelle

Palveluverkon kehittäminen on jatkuvaa työtä ja palveluverkon kehittämistarpeita arvioidaan vuosittain osana talousarvioprosessia. Palveluverkon toimipisteiden toimivuutta ja taloudellisuutta arvioidaan yhtenäisten kriteerien perusteella. Kriteerien avulla tunnistetaan palveluverkon kohteet, joita tulee kehittää. Asetetuista raja-arvoista poikkeaville kohteille tehdään tarkempi analyysi ja haetaan ratkaisuja

kohteen kehittämiseen. Kehittämisvaihtoehtoja laaditaan useita ja niissä otetaan huomioon palveluverkon pitkän aikavälin kehittämistavoitteet sekä tehdään vaikutusten ennakoarviointi.

Palveluverkkosuunnitelman vaihtoehdot ja niiden sisältö

Palveluverkkosuunnitelmassa kunta on jaettu kolmeen palvelualueeseen tarkastelun selkiyttämiseksi.

- Eteläinen alue: Klaukkalan, Lepsämän, Metsäkylän ja Perttulan-Nummenpään tilastolliset suuralueet
- Keskinen alue: Kirkonkylän, Palojoen ja Nukarin tilastolliset suuralueet
- Pohjoinen alue: Rajamäen ja Röykän tilastolliset suuralueet

Kunkin alueen palveluverkon tarkemmat kuvaukset yksiköittäin on esitetty alueittaisissa taulukoissa (liitteenä). Palveluverkkosuunnitelman keskeiset toimenpide-ehdotukset alueittain ovat seuraavat.

Eteläinen alue

- Urheilupuiston koulun uudisrakennus 2024-2025, koulun laajentaminen 6-9 lk kouluksi ja kapasiteetin kasvattaminen Klaukkalan keskustan ja läntisen alueen kasvua palvelevaksi (noin 550-600 oppilaan koulu). Klaukkalan ja Lepsämän kouluista 0-5 lk koulu. Aitohelmen päiväkodista luovutaan kun eskarit siirtyvät Klaukkalan koululle alkuluokkiin.
- Uusi keskustan alueen suurpäiväkoti (10-ryhmäinen + avoin varhaiskasvatus) Urheilupuistoon 2026-2027 nykyisen Urheilupuiston koulun paikalle. Luovutaan Isosuon ja Suopolun päiväkodeista sekä Vaskomäen päiväkodin lisärakennuksesta.
- Ruotsinkielisen perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen keskittäminen Syrjälän pk:n nykyisiin tiloihin peruskorjauksen yhteydessä 2024-2025. Äppelgården daghem muuttuu suomenkieliseksi päiväkodiksi.
- Alkuluokkatoiminnan käynnistäminen koko alueella (eskarit kouluille).
- Harjulan ja Syrjälän koulujen hallinnollinen yhdistäminen ja opetuksen järjestely kahteen yksikköön 0-2 lk ja 3-6 lk kouluina (tai 0-3 ja 4-6), alkuluokat aloittavat.
- Havumäen päiväkodin muuntaminen Mäntysalon koulun käyttöön ja alkuluokkatoiminnan käynnistäminen Mäntysalon/Haikalan koulussa (Haikalan koulu 0-2 lk, Mäntysalon koulu 3-9 lk).
- Metsäkylän koulu yhdistetään hallinnollisesti Mäntysalon kouluun ja Valkjärven koulu Lepsämän kouluun. Metsäkylän ja Valkjärven koulun lakkauttaminen mahdollista, jos oppilasmäärät jatkavat laskuaan. Uotilan koulun hallinnollinen yhdistäminen selvitetään.
- Yhdistetään hallinnollisesti: Isosuon ja Suopolun päiväkodit, Mäntysalon, Haikalan ja Professorintien päiväkodit, Tähkärinteen ja Riihipuiston päiväkodit, Syrjälän ja Harjulan päiväkodit.
- Avoimen varhaiskasvatuksen keskittäminen päiväkotien kanssa samoihin tiloihin.
- Lepsämän koulu: vanha suojeltu puukoulu peruskorjataan (ei opetustiloja) ja palanut koulurakennus korvataan siirtokelpoisella moduulirakennuksella. Alueen oppilasmäärien laskiessa Lepsämän koulun toiminta siirretään kokonaan Lintumetsään, jossa nyt on laajat väistötilat. Moduulirakennus siirretään, kivikoulu puretaan ja vanha puukoulu myydään muuhun käyttöön.

Keskinen alue

- Lukioratkaisun vaihtoehdot keskisellä alueella ja muutokset palveluverkkoon:
 - 1) Hajautettu lukio: Lukio jatkaa NYK:n tiloissa, NYK:n uusi liikuntasali 2025, alkuluokat Maaniittuun
 - 2) Uusi keskuslukio: NYK 6-9 lk (Kivelästä ja Sarjalasta luovutaan), Maaniittu, Lukkari ja Karhunkorpi 0-5 lk, Nukarin koulu jatkaa 0-6 lk
 - 3) Keskuslukio Maaniitun koululle: Lukkari koulu 0-4 lk (vaatii noin 6 ryhmän lisärakennuksen), NYK 5-9 lk (uusi liikuntasali), Karhunkorpi 0-4 lk, Nukari 0-6 lk
- Kirkonkylän päiväkotit lakkautetaan ja puretaan kaikissa vaihtoehdoissa (eskarit alkuluokkiin kouluille), yksityinen Pilke Helmitarha lopettaa.

- Palojoen koulu yhdistetään hallinnollisesti Maaniitun kouluun. Jos oppilasmäärien kehitys jatkuu ennustetusti, Palojoen koulun lakkauttaminen ajankohtaista 2023/2025 (hajautetun lukion vaihtoehdossa oppilaat Maaniittuun).
- Nukarin ja Karhunkorven koulujen hallinnollinen yhdistäminen. Nukarin koulusta luopuminen mahdollista 2030-luvulla: 0-3 lk:n opetus Nukarin päiväkotiin tiloihin, 4-6 lk Karhunkorven koululle.
- Maaniitun päiväkodin ja leikkipuiston alueelle varhaiskasvatuksen kampuksen kehittäminen. Kerhotoiminnalle tilat (luovutaan Mäkituvan kerhosta), suurempi leikkipuisto ja lähiliikuntapaikka, varaus päiväkodin laajentamiselle (lisärakennus).
- Pääkirjaston peruskorjaus 2021-2022 (TA 2021, tekla 25.6.2020)

Pohjoinen alue

- Rajamäen kampus: Seitsemän veljeksien koulun vanhan osan korvaava uudisrakennus (2022-2023), Kuntolan peruskorjaus (2023-2024) ja Rajakaaren uudisrakennus (2024-2025)
 - Rajamäen ja Länsikaaren koulujen 6. lk:t siirtyvät kampukselle
 - Rajamäen koulun E-rakennuksesta luovutaan (mahdollisesti jo aiemmin)
 - Rajakaaren uudisrakennus: liikuntatilat, nuorisotilat, kirjasto (tämä riippuu vielä suojelumerkinnän poistavan kaavamuutoksen hyväksymisestä)
- Lukion toimipiste yläkoulukampuksen yhteyteen tai lukiokoulutuksen keskittäminen Kirkonkylään (jos lukiokoulutus Rajamäellä loppuu).
- Lukion toimipisteen toteutusvaihtoehdot (2024-2025):
 - 1) hankesuunnitelman mukaisesti
 - 2) kevyempi moduulirakenteinen toteutus
 - 3) väistötilojen siirto vuokraus pysyvästi/toistaiseksi
 - 4) olemassa olevien tilojen hyödyntäminen (Työtehoseura)
- Metsolan päiväkodin käyttöönotto 1.1.2021: Rajamäen koulun alkuluokat (0-1 lk), Toivojentien päiväkodin taloista luovutaan
- Tornitien päiväkodin uudisrakennus 2024-2025, luovutaan Isokallion päiväkodista
- Tornitien ja Mutkapolun päiväkotien hallinnollinen yhdistäminen
- Röykkä: päiväkodin omakotitalosta luopuminen (2022), nuorisotilat koululle (2026?), koulun lisärakennuksesta luopuminen (2030+)

Kustannusvaikutukset

Palveluverkkosuunnitelman eri vaihtoehdoissa merkittävimmät kustannuserot syntyvät lukioratkaisun vaihtoehdoista. Tästä syystä kustannustarkastelu painottuu lukioratkaisun tarkasteluun.

	Rakenus- investoinnit	Investoinnit ja ylläpito yhteensä	
		10 vuotta	20 vuotta
V1: Hajautettu lukio (kaksi toimipistettä)			
V1a. Hankesuunnitelman mukainen Rajamäen toimipiste (1806 m ²) + NYK	5,96 + 4,63	15,8	20,5
V1b. Rajamäen toimipisteen kevyempi toteutus (moduulirakentaminen) kampuksen yhteyteen suunnitellussa laajuudessa (1806 m ²) + NYK	5,16 + 4,63	15,0	19,7
V1c. Rajamäen väistötilojen (1152 m ²) vuokraaminen pysyvästi / toistaiseksi lukion käyttöön + NYK	0,55 + 4,63	11,6	17,8

V1d. Rajamäen lukion toimipiste Työtehoseuran koulutuskeskukseen (1160 m ²) + NYK	2,15 + 4,63	12,1	17,0
V2A: Keskitetty lukio (Maaniittu)	7,57	11,9	15,6
V2B: Keskitetty lukio (uudisrakennus)	16,13	20,9	24,8

Kaikissa hajautetun lukion vaihtoehtoissa kustannuksiin on laskettu NYK:n uusi liikuntasali (4,63 milj. €) sekä NYK:n lukion tilojen ylläpitovuokra. Rajamäen toimipistevaihtoehtojen kustannuksia vertailtaessa on syytä huomata, että V1c ja V1d-vaihtoehtoissa lukion tilat ovat merkittävästi suunniteltua pienemmät. Niissä ei ole lainkaan erikoisluokkia eikä oppilashuollon tiloja, vaan lukiolaiset käyttäisivät tältä osin yläkoulun tiloja. Työtehoseuran tilat sijaitsevat noin 800 m päässä kampukselta ja mm. liikuntatiloista.

Maaniittun koululle keskitetyssä lukioratkaisussa kustannuksiin on huomioitu myös muut muutokset palveluverkkoon: Lukkarin koulun lisätila ja sen käyttökustannukset sekä NYK:n uuden liikuntasalin investointi.

Palveluverkkosuunnitelman vaikutusten ennakoarviointi

Osana palveluverkkosuunnitelmaa on toteutettu alueellisten (eteläinen, keskinen ja pohjoinen) suunnitelmien vaikutusten ennakoarviointi (EVA). Osana palveluverkkoprosessia toteutettiin hankesuunnitelmien mukaisten lukiovaihtoehtojen vaikutusten ennakoarviointi kesäkuussa 2020. Tarkastelun jälkeen on selvitetty kustannustehokkaampia vaihtoehtoja hankesuunnitelmissa esitettyjen lukiovaihtoehtojen tilalle. Näitä tarkastellaan osana alueellisia suunnitelmia.

Lausuntovaiheessa EVA on toteutettu tiivistämällä palveluverkkoprosessissa tuotettua tietoa tukemaan päätöksentekoa vaikutusten ennakoarvioinnin näkökulmasta. Vaikuttavuusnäkökulmiksi on valittu Kuntaliiton suosittelemia näkökulmia (talousvaikutukset, asiakasvaikutukset sekä organisaatio- ja henkilöstövaikutukset). Tämän lisäksi on tarkasteltu elinvoimavaikutuksia.

Vaikutuksia on arvioitu kunkin alueen keskeisten elementtien kautta. Eteläisellä alueella tarkastelun paino on Klaukkalan (erityisesti Klaukkalan keskusta-alueen) voimakkaassa kasvussa ja tähän vastaamisessa. Keskisellä alueella palveluverkon tarkastelu rakentuu lukioratkaisun ympärille. Niin ikään pohjoisella alueella palveluverkkoa tarkastellaan lukiokysymyksen kautta.

Eteläinen alue

Eteläisellä alueella tarkastelun paino on Klaukkalan kasvussa ja kehityksessä, sillä nykyinen palveluverkko ei kykene vastaamaan erityisesti Klaukkalan keskusta-alueen odotettuun voimakkaaseen kasvuun etenkin 2020- ja 2030-luvuilla.

Eteläisen alueen palveluverkkosuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet ovat valtuuston 25.03.2020 (§25) päättämien Nurmijärven palveluverkon kehittämistavoitteiden mukaisia. Eteläisen alueen ratkaisulla mahdollistetaan osaltaan Klaukkalan houkuttelevuus erityisesti lapsiperheiden näkökulmasta. Lisäksi panostus taajaman kasvuun ja kehittämiseen uudisrakennusten ja peruskorjausten sekä toiminnallisten muutosten kautta tukevat myös yksityisten palveluiden ja palvelutarjonnan kehittymistä. Tämän ennakoidaan lisäävän edelleen eteläisen alueen veto- ja pitovoimaa. Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen toimintojen uudelleen järjestämisellä saadaan myös tehostettua tilojen käyttöä ja useammasta tilasta luopuminen tuo myös säästöjä. Myös esitetyt hallinnolliset yhdistämiset alentavat käyttötalouden kustannuksia. Lisäksi esitetty toimenpide parantaa palveluiden järjestämisen ja kehittämisen edellytyksiä ja luo puitteet toimipisteverkon jatkokehittämiseksi.

Keskinen alue

Keskisellä alueella palveluverkon tarkastelu rakentuu lukioratkaisun ympärille. Kirkonkylään keskitetyn kunnallisen lukiokoulutuksen vahvuutena nähdään paras saavutettavuus sekä opiskelijoille että henkilöstölle niin kunnan sisällä kuin ulkopaikkakuntalaisille. Lukiokoulutuksen keskittämisen vahvuuksina ovat lukiokoulutuksen käyttökustannusten laskeminen sekä lukion isomman koon mahdollistama laajempi kurssitarjonta sekä opettajien ammatilliset tiimit. Kurssitarjonnan merkityksen korostuminen puoltaa keskitettyä lukiokoulutusta, kun korkeakoulujen päästötodistuksessa painotetaan yhä enemmän kirjoitusten tuloksia.

Mikäli Kirkonkylään keskitettävä kunnallinen lukiokoulutus toteutettaisiin uudisrakennuksena, olisi se tarkastelluista vaihtoehdoista kallein Kirkonkylän päiväkodin luopumisesta syntyvistä säästöistä huolimatta. Uudella lukiorakennuksella pystyttäisiin kuitenkin parhaiten vastaamaan lukiokoulutuksen tulevaisuuden tarpeisiin. Muun palveluverkon osalta ratkaisu mahdollistaa alkuluokkatoiminnan laajentamisen sekä 6-luokkalaisten siirron Nurmijärven yhteiskoululle. Lisäksi oppilasmääriltään pienimpien koulujen hallinnolliset yhdistämiset parantaisivat palveluiden järjestämisen ja kehittämisen edellytyksiä ja toisivat näin käyttökustannusten säästöjä.

Mikäli Kirkonkylään keskitettävä kunnallinen lukiokoulutus toteutettaisiin Maanitun koulun muutoksella olisi se investointi- ja käyttökustannuksiltaan tarkastelluista vaihtoehdoista edullisin kahdenkymmenen vuoden aikajänteellä tarkasteltuna. Kirkonkylän päiväkodista luopuminen tuo myös lisäsäästöä. Tarkastelu pitää sisällään Lukkarin kouluun tarvittavat lisätilat. Sijainniltaan Maaniittu on myös parempi kuin uudisrakennuksen suunnitellut sijaintivaihtoehdot Krannilan urheilupuiston eteläosassa tai Toreenimäellä. Muun palveluverkon osalta Maaniittu-ratkaisulla on kuitenkin merkittäviä vaikutuksia. Lukkarin koulusta tulisi Kirkonkylän alueen ainoa 0-4 -luokkalaisten koulu (Lukkarin kouluun lisätilat n. kuudelle ryhmälle) ja Nurmijärven yhteiskoulussa olisivat alueen kaikki 5-9 -luokkalaiset (Nukarin koulua lukuun ottamatta). Esitetty ratkaisu pidentäisi erityisesti Helsingintien pohjoispuolen/Raalantien varren asuinalueiden pienimpien koululaisten koulumatkaa. Tämä saattaa lisätä koulukuljetusten kasvua. Esitetty ratkaisu ei kaikilta osin täytä myöskään valtuuston asettamaa tavoitetta (25.03.2020, §25) alakoulujen pitämisestä lähipalveluna. Pienimpien koululaisten pisimmät koulumatkat saattavat myös vaikuttaa heikentävästi Raalantien varrella olevien asuinalueiden ja myös uuden Heinojan omakotitaloalueen houkuttelevuuteen. Maaniittu-ratkaisun merkittävistä vaikutuksista huolimatta syyskuussa 2020 sivistys- ja hyvinvointitoimialan esimiehille kohdistetussa kyselyssä lukiokoulutuksen keskittäminen Maaniittuun sai eniten kannatusta.

Mikäli kunnallista lukiokoulutusta jatkettaisiin hajautetussa mallissa, toisi se toimintojen osalta helpotusta Nurmijärven yhteiskoulun liikuntatiloihin, mutta tarkastelu ei huomioi lukion Kirkonkylän toimipisteen muita korjausinvestointeja. Kirkonkylän päiväkodista luopuminen tuo kuitenkin säästöä. Muun palveluverkon osalta ratkaisu mahdollistaa alkuluokkatoiminnan laajentamisen. Lisäksi oppilasmääriltään pienimpien koulujen hallinnolliset yhdistämiset parantaisivat palveluiden järjestämisen ja kehittämisen edellytyksiä ja toisivat näin käyttökustannusten säästöjä.

Pohjoinen alue

Pohjoisella alueella palveluverkkoa tarkastellaan keskinen alueen tavoin lukiokysymyksen kautta. Mikäli kunnallista lukiokoulutusta jatkettaisiin pohjoisella alueella, toteutettaisiin koulutus hajautetulla mallilla. Tämän etuna voidaan nähdä pohjoisen alueen elinvoiman ja houkuttelevuuden tukeminen sekä lukiolaisten lyhyet koulumatkat. Lisäksi pienempi lukion toimipiste voi näyttäytyä opiskelijoiden, asukkaiden sekä henkilöstön silmissä vetovoimaisempana. Tilojen puolesta lukiokoulutus voidaan järjestää Rajamäellä neljällä eri vaihtoehdolla. Vaihtoehdot asettuvat 17,0-20,5 miljoonaan euroon. Kampusalueelle sijoittuvat moduulirakentaminen, väistötilojen vuokraaminen pysyvästi sekä

hankesuunnitelman mukainen ratkaisu ovat toiminnallisesti tarkasteltuna toimivimpia ratkaisuja. Lukion toimipisteen toteuttaminen kustannustehokkaasti sekä toimintaa palvelevaksi toteutuu parhaimmin kevyemmällä toteutuksella (moduulirakentamisella) kampuksen yhteyteen.

Pohjoisen alueen muun palveluverkon osalta perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaa-ajan palvelujen toimintojen uudelleen järjestämisellä saadaan myös tehostettua tilojen käyttöä ja tiloista luopuminen tuo myös säästöjä. Lisäksi esitetty toimenpide parantaa palveluiden järjestämisen ja kehittämisen edellytyksiä ja luo puitteet toimipisteverkon jatkokehittämiseksi.

Mikäli kunnallinen lukiokoulutus keskitettäisiin Kirkonkylään, tarkoittaisi se pohjoisen alueen lukiolaisten koulupäivien pidentymistä kasvaneen liikkumistarpeen vuoksi. Samalla paine ja kysyntä sisäisen joukkoliikenteen kehittämiseksi kasvaa. Ratkaisun voidaan myös nähdä heikentävän pohjoisen alueen elinvoimaa siitä huolimatta, että Rajamäelle rakennetaan uusi moderni koulukampus.

Osallistaminen

Nurmijärven kunnan palveluverkkotyön läpikantavana ajatuksena on ollut kuntalaisten, palvelujen käyttäjien ja henkilökunnan vahva osallistaminen ja kuunteleminen. Työhön on osallistettu myös luottamushenkilöitä, vaikuttamistoimielimiä ja sidosryhmiä.

Vuoden 2020 aikana kuntalaiset ovat osallistuneet aktiivisesti palveluverkkotyöhön *Me tehdään Nurmijärvi* -osallisuustyön avulla. Ajatuksiaan palveluverkon kehittämiseen on voinut kertoa läpi palveluverkkotyön niin työpajoissa, kyselyissä kuin Nurmijärven kunnan ensimmäisessä webinaarissakin. Laajat sekä tarkoin suunnitellut ja ajoitetut osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuudet ja keinot sekä kunnan verkkosivuilla julkaistut tulosten yhteenvedot ovat keränneet kuntalaisilta kiitosta. Syys-lokakuun vaihteessa kuntalaiset pääsevät vielä kerran kommentoimaan palveluverkkosuunnitelmaa webinaarin ja kyselyn avulla. Tulosten yhteenveto toimii palveluverkkoesityksen viimeistelyn tukena.

Palveluverkkotyöhön on osallistunut alusta alkaen laajasti myös ratkaisuja eniten koskettava ryhmä eli palveluiden käyttäjät ja palveluiden tuottajat. Sivistys- ja hyvinvointitoimialan henkilöstön ajatuksia palveluverkon priorisoinneista kerättiin jo alkuvuonna 2020. Samaan aikaan myös perusopetus- ja lukioikäisiltä sekä kaikkein pienimmiltä eli varhaiskasvatuksen asiakkailta kysyttiin näkemyksiä palveluverkon kehittämisen suunnista ja tärkeistä elementeistä. Ajatuksia lukioratkaisuun sekä Rajamäen kampuksen hankesuunnitelmiin kysyttiin keväällä 2020 perusopetuksen oppilailta (5-9lk), opiskelijoilta sekä henkilökunnalta. Vaihtoehtoista kuultiin myös nuorisovaltuustoa. Syyskuussa 2020 sivistys- ja hyvinvointitoimialan esimiehet arvioivat vielä alueelliset palveluverkkosuunnitelmaluonnokset ennen lautakuntien lausunnonantovaihetta.

Vaikuttamistoimielimet (nuorisovaltuusto, vanhuusneuvosto, vammaisneuvosto ja kyläasiain neuvottelukunta) ovat osallistuneet aktiivisesti läpi palveluverkkotyön. Erityisesti nuorisovaltuuston korostunut rooli palveluverkkotyössä on huomioitu ja nuorisovaltuustolta pyydettiin mm. erilliset kommentit lukioratkaisusta ja Rajamäen kampuksen hankesuunnitelmista. Kaikilla vaikuttamistoimielimiltä pyydetään lausunto palveluverkkosuunnitelmasta 2020 kesäkuisen lukioratkaisun ja Rajamäen kampuksen hankesuunnitelmien tavoin. Lausunnot toimivat palveluverkkoesityksen viimeistelyn tukena.

Kunnan luottamushenkilöitä on osallistettu läpi palveluverkkotyön. Alkuvuonna 2020 työpajoissa määritettiin yhteiset palveluverkkosuunnitelman kriteerit ja työnlaadinnan suuntaviivat. Työn etenemisestä on myös kerrottu läpi vuoden erilaisissa tilaisuuksissa mm. valtuuston kyselytunneilla. Kunnanhallitus on toiminut palveluverkkosuunnitelman laadinnan ohjausryhmänä.

Liitteet

Palveluverkkosuunnitelma 2020-2040
Alueittaiset suunnitelmataulukot
Lukioratkaisujen kustannusvertailu
Vaikutusten ennakoarviointi

Esittelijä

Hallintopäällikkö sivistys- ja hyvinvointitoimiala

Esitys

Hyvinvointilautakunta antaa palveluverkkosuunnitelmasta seuraavan lausunnon:

Hyvinvointilautakunta on todennut 16.6.2020 launnossaan lukioratkaisusta ja hankesuunnitelmista, että päätöksiä tehtäessä tulee ottaa huomioon kokonaistaloudelliset ratkaisut pitkällä aikavälillä. Lisäksi tulee huomioida Rajamäen ja Kirkonkylän elinvoimatekijät.

Hyvinvointilautakunta toteaa lukioratkaisusta ja palveluverkkosuunnitelman eri alueista seuraavaa:

LUKIORATKAISU

Hyvinvointilautakunta nostaa esille hajautettuun ja keskitettyyn lukioratkaisun liittyvät positiiviset asiat sekä nuorisovaltuuston näkökulman lukioasiaan.

Hajautetussa lukiossa on yhteistyömahdollisuuksia toimipisteiden välillä ja perusopetuksen kanssa. Samoin koulutuksen järjestämisen toimintakustannukset eivät muutu nykytilanteeseen verrattuna. Lisäksi lukion säilyminen tukee Rajamäen kehittymistä, yritysten sijoittumista Rajamäkeen ja palveluliiketoimintaa. Lukiokoulutuksen järjestäminen hajautettuna tukee Rajamäen alueen yhteisöllisyyttä, koska lukiolla on alueella pitkät perinteet. Hajautetussa lukiossa opiskelijoiden liikkumistarve on pienempi verrattuna keskitettyyn lukioon. Lukion säilyminen Rajamäellä houkuttelee alueelle lapsiperheitä. Uudet tilat lukiolle Rajamäelle ovat Rajamäen toimipisteen valttikortti rekrytoinneissa.

Keskitetty lukio Maaniittuun on investointikustannuksiltaan edullisin kunnallisen lukiokoulutuksen järjestämisvaihtoehdoista. Opetuksen järjestäminen keskitetyssä lukiossa on hajautettua lukiota edullisempaa. Keskitetty lukio tukee Kirkonkylän palveluliiketoimintaa. Kirkonkylässä sijaitseva lukio on helpoin saavuttaa muilta paikkakunnilta. Henkilöstön rekrytointi on helpompaa keskitetyssä vaihtoehdossa kuin hajautetussa lukion paremman saavutettavuuden näkökulmasta. Keskitetyssä vaihtoehdossa on parempi mahdollisuus keskittyä yhden koulutusmuodon opetukseen ja sen kehittämiseen. Samoin ainekohtaiset tiimit ja yhteisopettajuus toimii helpompi saada toimimaan kuin hajautetussa vaihtoehdossa.

Nuorisovaltuusto on nostanut kesällä 2020 launnossaan esille lukiokoulutuksen järjestämiseen liittyen seuraavia asioita: Tärkeä lukiopäätöksissä huomioon otettava asia on tarjottavan koulutuksen kokonaisvaltainen korkea laatu. Nuorisovaltuuston mukaan keskitetty lukio pystyy tarjoamaan opiskelijoille merkittävästi laajemman ja joustavamman kurssitarjonnan. Lukioikäisten nuorten näkökulmasta lukion erillisuus peruskoulusta tekee lukiosta huomattavasti houkuttelevamman vaihtoehdon. Omat tilat parantaisivat lisäksi lukio-opiskelijoiden viihtyvyyttä ja opiskelurauhaa. Keskitämällä kunnallinen lukiokoulutus Kirkonkylään voitaisiin varmistaa se, että kohtuullisen matkan päässä kunnan suurimmasta taajamasta sijaitsee tulevaisuudessakin laadukas lukio, johon pääsee myös matalammalla keskiarvolla. Nuorisovaltuuston mukaan keskitetyn lukion sijoittamista Kirkonkylään puoltaa kunnan palveluverkon tasapuolinen kehittäminen pitkällä aikavälillä. Kunnallisen lukiokoulutuksen tulee olla saavutettavissa joka puolelta kuntaa.

Hyvinvointilautakunta esittää kunnallisen lukiokoulutuksen järjestämistä yhdessä toimipisteessä nykyisessä Maaniitun koulussa. Verrattaessa erilaisia lukioratkaisuja tulee lukiokoulutuksen sijoittaminen Maaniitun kouluun investointiratkaisuissa edullisimmaksi. Lukiokoulutuksen toiminnan keskittäminen yhteen toimipisteeseen tuo toiminnallisia ja pedagogisia etuja sekä sujuvuutta tukipalvelujen saatavuuteen nuorten hyvinvoinnin näkökulmasta. Samoin nuorisovaltuuston lausunto kesäkuun lausunto puoltaa lukiokoulutuksen keskittämistä Kirkonkylään.

ETELÄINEN ALUE

Hyvinvointilautakunta toteaa, että valtuuston asettamien kriteerien mukaisesti Klaukkalan alueelle on mahdollista muodostaa kampusalueita. Klaukkalan keskustan kampusalueen muodostavat Urheilupuiston koulun uudisrakennus, Klaukkalan koulu, Monikko sekä nykyisen Urheilupuiston koulun tilalle rakennettava iso päiväkotito. Lisäksi on tulevaisuudessa mahdollista sijoittaa alueelle kirjasto. Tällöin voidaan hyödyntää urheilualuetta sekä mahdollistaa tilojen yhteiskäyttö. Urheilupuiston koululle rakennettava liikuntasali tulee rakentaa riittävän suureksi, jotta sitä voidaan järjestää koripallon SM-tason (juniorit ja aikuiset) otteluita.

Muut toiminnalliset kampukset muodostuvat luontevasti Haikala-Mäntysaloon sekä Syrjälä-Harjulaan. Näille alueille muodostuu päiväkotito-koulukampuksia, joissa on myös mahdollista järjestää lapsille ja nuorille vapaa-ajan toimintoja.

KESKINEN ALUE

Hyvinvointilautakunta puoltaa keskisen alueen palveluverkkoratkaisussa lukiotoiminnan keskittämistä Maaniitun kouluun ja tämän ratkaisun mukaista palveluverkkoa varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen. Keskitettäessä perusopetusta ja lukiotoimintaa muiden kouluille palveluja tuottavien toimijoiden kuten oppilas- ja opiskelijahuollon, nuorisopalveluiden sekä kirjasto- ja kulttuuripalvelujen työskentely helpottuu, koska samalla kertaan tavoitetaan useampi oppilas ja opiskelija. Keskiselle alueelle esitetty palveluverkkoratkaisu parantaa kirkonkylän osalta liikuntapalveluja uuden liikuntasalin myötä.

POHJOINEN ALUE

Hyvinvointilautakunta puoltaa Rajakaaren uudelleen rakentamista ja sinne liikunta- ja nuorisotilojen sekä kirjaston sijoittamista. Tässä ratkaisussa voidaan luopua nuorisotilojen osalta vuokratiloista. Rajakaaren liikuntatilat palvelevat Rajamäen koulun liikuntatuntien järjestämistä sekä mahdollistavat Rajamäen alueella riittävät liikuntatilat vapaa-ajan käyttöön. Uusi Rajakaari ja Seitsemän veljeksien koulun uudet tilat ja peruskorjattu Kuntola-rakennus muodostavat luontevan kampuksen pohjoisella alueella.

Hyvinvointilautakunta puoltaa nuorisotilan siirtämistä Röykän koululle oppilasmäärän laskiessa. Tällöin voidaan luopua Röykän nykyisestä nuorisotilasta, joka on vuokrattu ulkopuoliselta toimijalta.

YLEISTÄ PALVELUVERKKOSUUNNITELMASTA

Hyvinvointilautakunta toteaa, että valmistellut alueelliset palveluverkkosuunnitelmat on laadittu valtuuston antamien kriteerien pohjaisesti. Esitetty palveluverkkosuunnitelma tukee hyvinvointilautakunnan alaisen toiminnan osalta palvelujen järjestämistä koko kunnan alueella.

Valmistelija

Sivustysjohtaja Tiina Hirvonen, puh. 040 317 4410

Asian käsittely

Petri Kolmonen esitti asian palauttamista uudelleen valmisteluun. Perusteluna hän esitti mm., että käsittelyyn tuotu esitys on laaja kokonaisuus, johon lautakunnan jäsenillä ei ole ollut tarpeeksi aikaa tutustua.

Päätös

Lautakunta päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi. Luottamushenkilöt päättivät kokoontua puheenjohtajan kutsusta antamaan evästyksiset lausunnon uudelleen valmistelua varten.

Hyvinvointilautakunta 27.10.2020 § 65
363/00.01.02.05/2020

Hyvinvointilautakunta käsitteli 30.9.2020 § 57 lausuntoaan Nurmijärven palveluverkkosuunnitelmasta 2020-2040. Asia palautettiin uudelleen valmisteltavaksi, sillä suunnitelmassa oli kohtia, joihin pyydettiin lisäselvityksiä ja vaikutusarviointien laajempaa tarkastelua. Hyvinvointilautakunta palautti asian uudelleen valmisteltavaksi. Myös muut Nurmijärven kunnan lautakunnat käsittelivät 30.9.2020 lausuntojaan Nurmijärven palveluverkkosuunnitelmasta. Myös muut lautakunnat palauttivat asian uudelleen valmisteltavaksi ja antoivat valmisteluun evästyksensä.

30.9.2020 lautakuntien kokouksissa esiin nousseet palveluverkkosuunnitelman lisäselvitys- ja täsmennystarpeet käsiteltiin kunnanhallituksen kokouksessa 5.10.2020 kehitys- ja keskusteluasioissa. Kunnanhallitus linjasi, että lausuntopyyntöaineistoa täydennetään seuraavan mukaisesti:

1. palveluverkkosuunnitelman kuntalaiskyselyn tulosten yhteenveto
2. vaikutusten ennakoarviointi täydennetään lautakuntien evästysten pohjalta painottaen sivistyslautakunnassa esiin nousseita teemoja
3. rakentamisennuste ja tämän avaaminen sekä väestölaskelmat tarkemmalla tasolla

Lisäksi hallitus linjasi, että lautakunnat käsittelevät palveluverkkosuunnitelman lausunnot seuraavissa kokouksissaan 22.10–29.10.

Palveluverkkosuunnitelman lisäselvitystarpeet ja täsmennykset on tehty hallituksen linjauksen mukaisesti.

Palveluverkkosuunnitelman merkitys

Palveluverkkosuunnitelma ja sinä tehtävät ratkaisut ovat keskeisessä roolissa kunnan strategisessa ja pitkäjänteisessä kehittämisessä ja suunnittelussa. Palveluverkkosuunnitelman tavoitteena on löytää parhaita mahdollisia ratkaisuja kunnan palveluverkon kehittämiseen siten, että ratkaisut tukevat mahdollisimman hyvin kunnan kasvua ja kehittymistä haluttuun suuntaan. Tällöin palveluverkkoon kohdistettavat investoinnit ovat vahvassa synergiassa kunnan kehittämisen ja kasvun kanssa.

Palveluverkkosuunnitelmalla varmistetaan, että kunnan omaleimaisten alueiden yksilölliset tarpeet otetaan huomioon. Mikäli jatkaisimme palveluverkon kehittämistä ja suunnittelua kohde/toimipiste kerrallaan irrallisina yksittäispäätöksinä, saattaisi alueen ja koko kunnan kehittämisen iso kuva jäädä hämäräksi. Tämä saattaa nostaa jo ennestään kalliisti ylläpidettävän nykyisen palveluverkon kustannuksia.

Myös kunnan nykyinen taloustilanne haastaa kehittämään palveluverkkoa. Talouden sopeuttaminen peruspalvelujen turvaamiseksi edellyttää rakenteellisia uudistuksia palvelutuotannossa. Kestäviä säästöjä tuleekin hakea palveluiden toteuttamisen uudelleen järjestämisellä siten, että palvelut toimivat ja kustannukset laskevat.

Palveluverkkosuunnitelman vaihtoehdot ja niiden sisältö

Palveluverkkosuunnitelma sisältää lautakuntien lausuntovaiheessa eri ratkaisuvaihtoehtoja erityisesti keskisellä ja pohjoisella alueella. Näillä alueilla palveluverkon ratkaisut kytkeytyvät vahvasti kunnallisen lukiokoulutuksen järjestämisen ratkaisuun.

Palveluverkkosuunnitelma sisältää paikallisten ratkaisuehdotusten lisäksi myös koko kuntaa koskevia yleisiä kehittämissuuntia. Nämä ovat:

1. (5)-6 luokkien siirtyminen yläkoulujen yhteyteen
2. hallinnolliset yhdistämiset varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa (päätetty palveluverkon kehittämisen tavoitteiden yhteydessä. valtuuston kokous 25.03.2020, §25)
3. eri palveluiden kokoaminen lähelle toisiaan kampusalueille (päätetty palveluverkon kehittämisen tavoitteiden yhteydessä. valtuuston kokous 25.03.2020, §25)
4. alkuluokkatoiminnan laajentaminen

Kunkin alueen palveluverkon tarkemmat kuvaukset yksiköittäin on esitetty alueittaisissa taulukoissa (liitteenä). Palveluverkkosuunnitelman keskeiset toimenpide-ehdotukset alueittain on esitetty alla.

Eteläinen alue (Klaukkalan, Lepsämän, Metsäkylän ja Perttulan-Nummenpään tilastolliset suuralueet)

VARHAISKASVATUS

- Aitohelmen päiväkodista luovutaan, kun eskarit siirtyvät Klaukkalan koululle alkuluokkiin.
- Uusi keskustan alueen suurpäiväkotiki (10-ryhmäinen + avoin varhaiskasvatus) Urheilupuistoon 2026-2027 nykyisen Urheilupuiston koulun paikalle. Luovutaan Isosuon ja Suopolun päiväkodeista sekä Vaskomäen päiväkodin lisärakennuksesta.
- Ruotsinkielisen perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen keskittäminen Syrjälän päiväkodin nykyisiin tiloihin peruskorjauksen yhteydessä 2024-2025.
- Havumäen päiväkodin muuntaminen Mäntysalon koulun käyttöön
- Avoimen varhaiskasvatuksen keskittäminen päiväkotien kanssa samoihin tiloihin.

PERUSOPETUS

- Urheilupuiston koulun uudisrakennus 2024-2025, koulun laajentaminen 6-9 lk kouluksi ja kapasiteetin kasvattaminen Klaukkalan keskustan ja läntisen alueen kasvua palvelevaksi.
- Klaukkalan ja Lepsämän kouluista 0-5 lk koulu.
- Metsäkylän koulu yhdistetään hallinnollisesti Mäntysalon kouluun ja Valkjärven koulu Lepsämän kouluun. Uotilan koulun hallinnollinen yhdistäminen selvitetään.
- Lepsämän koulun hankesuunnittelussa on selvitettävänä kaksi toteutusvaihtoehtoa: (1) Vanha puukoulu peruskorjataan (ei opetustiloja) ja palanut koulurakennus korvataan siirtokelpoisella moduulirakennuksella. (2) Palanutta koulurakennusta ei korvata. Puukoulu peruskorjataan ja rakennukseen sijoitetaan ruokasali, keittiö, opetustiloja sekä hallinnon/oppilashuollon tiloja.

Molemmat ratkaisut mahdollistavat toiminnan kehittämisen tulevaisuudessa, siten että Lepsämän koulun toiminta siirretään kokonaan Lintumetsään, jossa valtaosa koulun oppilaista asuu ja jossa nyt on käytössä laajat väistötilat.

KOKO KUNTAA KOSKEVAT YHTEISET KEHITTÄMISSUUNNAT

- Alkuluokkatoiminnan käynnistäminen koko alueella (eskarit kouluille).
- Harjulan ja Syrjälän koulujen hallinnollinen yhdistäminen ja opetuksen järjestely kahteen yksikköön 0-2 lk ja 3-6 lk kouluina (tai 0-3 ja 4-6), alkuluokat aloittavat.
- alkuluokkatoiminnan käynnistäminen Mäntysalon/Haikalan koulussa (Haikalan koulu 0-2 lk, Mäntysalon koulu 3-9 lk).
- Hallinnollinen yhdistäminen: Isosuon ja Suopolun päiväkodit, Mäntysalon, Haikalan ja Professorintien päiväkodit, Tähkärinteen ja Riihipuiston päiväkodit, Syrjälän ja Harjulan päiväkodit.

Keskinen alue (Kirkonkylän, Palojoen ja Nukarin tilastolliset suuralueet)

VARHAISKASVATUS

- Maaniitun päiväkodin ja leikkipuiston alueelle varhaiskasvatuksen kampuksen kehittäminen. Kerhotoiminnalle tilat (luovutaan Mäkituvan kerhosta), suurempi leikkipuisto ja lähiliikuntapaikka, varaus päiväkodin laajentamiselle (lisärakennus).
- Kirkonkylän päiväkodin lakkauttaminen ja purkaminen lukioratkaisusta riippumatta (eskarit alkuluokkiin kouluille), yksityinen Pilke Helmitarha lopettaa.

LUKIORATKAISU JA TÄMÄN VAIKUTUS MUUHUN PALVELUVERKKOON

- Lukioratkaisun vaihtoehdot keskisellä alueella ja muutokset palveluverkkoon:
 - o Hajautettu lukio: Lukio jatkaa NYK:n tiloissa, NYK:n uusi liikuntasali 2025, alkuluokat Maaniittuun
 - o Uusi keskuslukio: NYK 6-9 lk (Kivelästä ja Sarjalasta luovutaan), Maaniittu, Lukkari ja Karhunkorpi 0-5 lk, Nukarin koulu jatkaa 0-6 lk
 - o Keskuslukio Maaniitun koululle: Lukkarin koulu 0-4 lk (vaatii noin 6 ryhmän lisärakennuksen), NYK 5-9 lk (uusi liikuntasali), Karhunkorpi 0-4 lk, Nukari 0-6 lk

KIRJASTOPALVELUT

- Pääkirjaston peruskorjaus 2021-2022 (TA 2021, tekninen lautakunta 25.6.2020)

KOKO KUNTAA KOSKEVAT YHTEISET KEHITTÄMISSUUNNAT

- Palojoen koulun yhdistäminen hallinnollisesti Maaniitun kouluun.
- Nukarin ja Karhunkorven koulujen hallinnollinen yhdistäminen.
- alkuluokkatoiminnan laajentaminen tehtävän lukioratkaisun mukaisesti

Pohjoinen alue (Rajamäen ja Röykän tilastolliset suuralueet)

VARHAISKASVATUS

- Metsolan päiväkodin käyttöönotto 1.1.2021. Toivojentien päiväkodin taloista luopuminen
- Tornitien päiväkodin uudisrakennus 2024-2025, Isokallion päiväkodista luopuminen

RAJAMÄEN KOULUKAMPUS

- Seitsemän veljeksien koulun vanhan osan korvaus uudisrakennuksella (2022-2023)
- Kuntolan peruskorjaus (2023-2024)
- Rajakaaren uudisrakennus (2024-2025)
- Rajamäen koulun E-rakennuksesta luopuminen

LUKIORATKAISU

- (1) Lukion toimipiste yläkoulukampuksen yhteyteen tai (2) lukiokoulutuksen keskittäminen Kirkonkylään (jos lukiokoulutus Rajamäellä loppuu). Mikäli lukiokoulutus jatkaa kahden toimipisteen mallilla, Rajamäen lukion toimipisteen toteutusvaihtoehdot ovat seuraavat:
 1. hankesuunnitelman mukaisesti
 2. kevyempi moduulirakenteinen toteutus
 3. väistötilojen siirto vuokraus pysyvästi/toistaiseksi
 4. olemassa olevien tilojen hyödyntäminen (Työtehoseura)

RÖYKKÄ

- päiväkodin omakotitalosta luopuminen (2022)
- nuorisotilat koululle (2026?), koulun lisärakennuksesta luopuminen (2030+)

KOKO KUNTAA KOSKEVAT YHTEISET KEHITTÄMISSUUNNAT

- Rajamäen koulun alkuluokat (0-1 lk) uuteen Metsolan päiväkotiin
- Rajamäen ja Länsikaaren koulujen 6. lk:t siirtyvät kampukselle
- Tornitien ja Mutkapolun päiväkotien hallinnollinen yhdistäminen

Lukioratkaisun kustannukset

Palveluverkkosuunnitelman eri vaihtoehdoissa merkittävimmät kustannuserot syntyvät lukioratkaisun vaihtoehdoista. Tästä syystä kustannustarkastelu painottuu lukioratkaisun tarkasteluun.

Kaikissa hajautetun lukion vaihtoehdoissa kustannuksiin on laskettu NYK:n uusi liikuntasali (4,63 milj. e) sekä NYK:n lukion tilojen ylläpitovuokra. Rajamäen toimipistevaihtoehtojen kustannuksia vertailtaessa on syytä huomata, että vaihtoehdoissa V1c (Rajamäen väistötilojen vuokraaminen pysyvästi) ja V1d (Rajamäen lukion toimipiste Työtehoseuran tiloissa) lukion tilat ovat merkittävästi suunniteltua

pienemmät. Niissä ei ole erikoisluokkia eikä oppilashuollon tiloja, vaan lukiolaiset käyttäisivät tältä osin yläkoulun tiloja. Työtehoseuran tilat sijaitsevat noin 800 m päässä kampukselta ja mm. liikuntatiloista.

Maaniitun koululle keskitetyssä lukioratkaisussa kustannuksiin on huomioitu myös muut muutokset palveluverkkoon: Lukkarin koulun lisätila ja sen käyttökustannukset sekä NYK:n uuden liikuntasalin investointi.

Yhteenvedo lukioratkaisun eri vaihtoehtojen kustannuksista on esitetty alla olevassa taulukossa.

	Investoinnit ja ylläpito yhteensä		
	Rakenus-investoinnit (milj. euroa)	10 vuotta (milj. euroa)	20 vuotta (milj. euroa)
V1: Hajautettu lukio (kaksi toimipistettä)			
V1a. Hanksuunnitelman mukainen Rajamäen toimipiste (1 806 m ²) + NYK	5,96 + 4,63	15,8	20,5
V1b. Rajamäen toimipisteen kevyempi toteutus (moduulirakentaminen) kampuksen yhteyteen suunnitellussa laajuudessa (1806 m ²) + NYK	5,16 + 4,63	15,0	19,7
V1c. Rajamäen väistötilojen (1 152 m ²) vuokraaminen pysyvästi / toistaiseksi lukion käyttöön + NYK	0,55 + 4,63	11,6	17,8
V1d. Rajamäen lukion toimipiste Työtehoseuran koulutuskeskukseen (1 160 m ²) + NYK	2,15 + 4,63	12,1	17,0
V2A: Keskitetty lukio (Maaniittu)	7,57	11,9	15,6
V2B: Keskitetty lukio (uudisrakennus)	16,13	20,9	24,8

Mitä vaikutuksia palveluverkkosuunnitelman eri ratkaisuilla on?

Osana palveluverkkosuunnitelmaa on tarkasteltu myös eri ratkaisuvaihtoehtojen vaikutuksia niin alueellisesti kuin myös koko kunnan tasolla.

Kesäkuussa 2020 toteutettiin hanksuunnitelmien mukaisen kunnallisen lukiokoulutuksen järjestämisen vaikutusten ennakoarviointi. Tarkastelun jälkeen on selvitetty kustannustehokkaampia vaihtoehtoja hanksuunnitelmissa esitettyjen lukiovaihtoehtojen lisäksi. Näiden ratkaisuvaihtoehtojen vaikutuksia tarkastellaan osana palveluverkkosuunnitelmaa.

Lokakuussa 2020 lautakuntien lausuntovaiheessa vaikutusten ennakoarviointi on toteutettu tiivistämällä entisestään palveluverkkoprosessissa tuotettua tietoa ja nostamalla esiin keskeisimpiä ratkaisuehdotuksia ja näiden vaikutuksia. Päivitettyssä vaikutusten arvioinnissa on huomioitu lautakuntien 30.9. evästyksset. Vaikutuksia on tarkasteltu talous- elinvoima-, kuntalais- ja ympäristönäkökulmasta. Lisäksi on tarkasteltu ratkaisuehdotusten vaikutuksia organisaatioon ja henkilöstöön.

Vaikutusten ennakoarvioinnista on tehty myös erillinen yhteenvedo, joka kerää yhteen lautakuntien evästyksissä esiin nousseita aiheita ja näkökulmia. Yhteenvedo sisältää palveluverkkosuunnitelman koko kuntaa koskevat keskeisimmät sekä merkittävämmät yksittäiset ratkaisuehdotukset ja näiden vaikutuksia.

Vaikutuksia on tarkasteltu henkilöstön ja palveluiden järjestämisen, lapsen ja nuoren hyvinvoinnin, perheen arjen sujuvuuden, alueiden elinvoiman sekä talouden näkökulmasta.

Palveluverkkosuunnitelman eteläisellä alueella tarkastelun paino on Klaukkalan (erityisesti Klaukkalan keskusta-alueen) voimakkaassa kasvussa ja tähän vastaamisessa. Keskisellä alueella palveluverkon tarkastelu rakentuu lukioratkaisun ympärille. Niin ikään pohjoisella alueella palveluverkkoa tarkastellaan lukiokysymyksen kautta.

Palveluverkkosuunnitelman vaikutukset eteläisellä alueella

Eteläisellä alueella tarkastelun paino on Klaukkalan kasvussa ja kehityksessä, sillä nykyinen palveluverkko ei kykene vastaamaan erityisesti Klaukkalan keskusta-alueen odotettuun voimakkaaseen kasvuun etenkin 2020- ja 2030-luvuilla.

Eteläisen alueen palveluverkkosuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet ovat valtuuston 25.03.2020 (§25) päättämien Nurmijärven palveluverkon **kehittämistavoitteiden mukaisia**. Eteläisen alueen ratkaisulla mahdollistetaan osaltaan Klaukkalan **houkuttelevuus erityisesti lapsiperheiden näkökulmasta**. Lisäksi panostus taajaman kasvuun ja kehittämiseen uudisrakennusten ja peruskorjausten sekä toiminnallisten muutosten kautta **tukevat myös yksityisten palveluiden ja palvelutarjonnan kehittymistä**. Tämän ennakoidaan lisäävän edelleen eteläisen alueen **veto- ja pitovoimaa**. Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen toimintojen uudelleen järjestämisellä saadaan myös **tehostettua tilojen käyttöä** ja useammasta tilasta luopuminen tuo myös säästöjä. Myös esitetyt hallinnolliset yhdistämiset alentavat käyttötalouden kustannuksia. Lisäksi esitetty toimenpide parantaa palveluiden järjestämisen ja kehittämisen edellytyksiä ja luo puitteet toimipisteverkon jatkokehittämiseksi.

Palveluverkkosuunnitelman vaikutukset keskisellä alueella

Keskisellä alueella palveluverkon tarkastelu rakentuu lukioratkaisun ympärille. Kirkonkylään **keskitetyn** kunnallisen lukiokoulutuksen vahvuutena nähdään **paras saavutettavuus** sekä opiskelijoille että henkilöstölle niin kunnan sisällä kuin ulkopaikkakuntalaisille. Lukiokoulutuksen keskittämisen vahvuuksina ovat lukiokoulutuksen **käyttökustannusten laskeminen** sekä lukion isomman koon mahdollistama **laajempi kurssitarjonta** sekä opettajien ammatilliset tiimit. Kurssitarjonnan merkityksen korostuminen puoltaa keskitettyä lukiokoulutusta, kun korkeakoulujen päästötodistuksessa painotetaan yhä enemmän ylioppilaskirjoitusten tuloksia.

KESKITETTY LUKIO UUDISRAKENNUKSENA. Mikäli Kirkonkylään keskitettävä kunnallinen lukiokoulutus toteutettaisiin **uudisrakennuksena**, olisi se tarkastelluista vaihtoehdoista **kallein** Kirkonkylän päiväkodin luopumisesta syntyvistä säästöistä huolimatta. Uudella lukiorakennuksella pystyttäisiin kuitenkin parhaiten vastaamaan lukiokoulutuksen tulevaisuuden tarpeisiin. Muun palveluverkon osalta ratkaisu mahdollistaa alkuluokkatoiminnan laajentamisen sekä 6-luokkalaisten siirron Nurmijärven yhteiskoululle. Lisäksi oppilasmääriltään pienimpien koulujen hallinnolliset yhdistämiset parantaisivat palveluiden järjestämisen ja kehittämisen edellytyksiä ja toisivat näin käyttökustannusten säästöjä.

KESKITETTY LUKIO, MAANNITUN KOULUN REMONTOINTI LUKIOKÄYTTÖÖN. Mikäli Kirkonkylään keskitettävä kunnallinen lukiokoulutus toteutettaisiin Maanitun koulun muutoksella olisi se investointi- ja käyttökustannuksiltaan tarkastelluista vaihtoehdoista **edullisin** kahdenkymmenen vuoden aikajänteellä

tarkasteltuna. Kirkonkylän päiväkodista luopuminen tuo myös lisäsäästöä. Tarkastelu pitää sisällään Lukkarin kouluun tarvittavat lisätilat sekä NYK:n uuden liikuntasalin. **Sijainniltaan Maaniittu on myös parempi** kuin uudisrakennuksen suunnitellut sijaintivaihtoehdot Krannilan urheilupuiston eteläosassa tai Toreeninmäellä. Muun palveluverkon osalta Maaniittu-ratkaisulla on kuitenkin merkittäviä vaikutuksia. **Kirkonkylän alueen 0-4 -luokkien opetus keskitettäisiin Lukkarin ja Karhunkorven kouluille** (Lukkarin kouluun lisätilat noin kuudelle ryhmälle) ja **Nurmijärven yhteiskoulussa olisivat alueen kaikki 5-9 -luokkalaiset** (Nukarin koulu lukuun ottamatta). Esitetty ratkaisu **pidentäisi** erityisesti Helsingintien pohjoispuolen/Raalantien varren asuinalueiden **pienimpien koululaisten koulumatkaa**. Tämä saattaa lisätä koulukuljetusten kasvua. Esitetty ratkaisu **ei kaikilta osin täytä** myöskään valtuuston asettamaa tavoitetta (25.03.2020, §25) alakoulujen pitämisestä lähipalveluna. Pienimpien koululaisten pisimmät koulumatkat saattavat myös vaikuttaa **heikentävästi** Raalantien varrella olevien asuinalueiden ja myös **uuden Heinojan omakotitaloalueen houkuttelevuuteen**. Maaniittu-ratkaisun merkittävistä vaikutuksista huolimatta syyskuussa 2020 sivistys- ja hyvinvointitoimialan esimiehille kohdistetussa kyselyssä lukiokoulutuksen keskittäminen Maaniittuun sai eniten kannatusta.

HAJAUTETTU LUKIORATKAISU. Mikäli kunnallista lukiokoulutusta jatkettaisiin hajautetussa mallissa, toisi se toimintojen osalta **helpotusta Nurmijärven yhteiskoulun liikuntatiloihin**, mutta tarkastelu **ei huomioi** lukion Kirkonkylän toimipisteen muita **korjausinvestointeja**. Kirkonkylän päiväkodista luopuminen tuo kuitenkin säästöä. Muun palveluverkon osalta ratkaisu mahdollistaa alkuluokkatoiminnan laajentamisen. Lisäksi oppilasmääriltään pienimpien koulujen hallinnolliset yhdistämiset parantaisivat palveluiden järjestämisen ja kehittämisen edellytyksiä ja toisivat näin käyttökustannusten säästöjä.

Palveluverkkosuunnitelman vaikutukset pohjoisella alueella

Pohjoisella alueella palveluverkkoa tarkastellaan keskeisen alueen tavoin lukiokysymyksen kautta.

HAJAUTETTU LUKIORATKAISU. Mikäli kunnallista lukiokoulutusta jatkettaisiin pohjoisella alueella, toteutettaisiin koulutus hajautetulla mallilla. Tämän etuna voidaan nähdä pohjoisen alueen **elinvoiman ja houkuttelevuuden tukeminen** sekä **lukiolaisten lyhyet koulumatkat**. Lisäksi **pienempi lukion toimipiste** voi näyttäytyä opiskelijoiden, asukkaiden sekä henkilöstön silmissä **vetovoimaisempana**.

Tilojen puolesta lukiokoulutus voidaan järjestää Rajamäellä **neljällä eri vaihtoehdolla**. Vaihtoehdot asettuvat 17,0–20,5 miljoonaan euroon. Kampusalueelle sijoittuvat (1) moduulirakentaminen, (2) väistötilojen vuokraaminen pysyvästi sekä (3) hankesuunnitelman mukainen ratkaisu ovat toiminnallisesti tarkasteltuna toimivimpia ratkaisuja. Lukion toimipisteen toteuttaminen kustannustehokkaasti sekä toimintaa palvelevaksi toteutuu parhaimmin **kevyemmällä toteutuksella (moduulirakentamisella) kampuksen yhteyteen**. Lukion Rajamäen toimipiste voidaan mahdollisesti toteuttaa myös (4) kampusalueen ulkopuolelle Työtehoseuran tiloihin. Ratkaisu tarkoittaa kuitenkin lukion sijaitsemista liki kilometrin päässä koulukampuksesta. Ratkaisussa voidaan nähdä haasteita, sillä sekä oppilaat, opettajat että opiskelijahuolto joutuvat liikkumaan Työtehoseuran tilojen sekä kampuksen välillä.

Pohjoisen alueen muun palveluverkon osalta perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaa-ajan palvelujen toimintojen uudelleen järjestämisellä saadaan myös tehostettua tilojen käyttöä ja tiloista luopuminen tuo myös säästöjä. Lisäksi esitetty toimenpide parantaa palveluiden järjestämisen ja kehittämisen edellytyksiä ja luo puitteet toimipisteverkon jatkokehittämiseksi.

LUKION KESKITTÄMINEN KIRKONKYLÄÄN. Mikäli kunnallinen lukiokoulutus keskitettäisiin Kirkonkylään, tarkoittaisi se pohjoisen alueen lukiolaisten **koulupäivien pidentymistä** kasvaneen liikkumistarpeen vuoksi. Samalla paine ja kysyntä **sisäisen joukkoliikenteen kehittämiseksi** kasvaa. Ratkaisun voidaan myös

nähdä **heikentävän** pohjoisen alueen elinvoimaa siitä huolimatta, että Rajamäelle rakennetaan uusi moderni koulukampus.

Mitä mieltä kuntalaiset, oppilaat ja opiskelijat sekä henkilöstö olivat palveluverkkosuunnitelmasta? Kuntalaiskyselyn tulosten yhteenveto

Kuntalaisilta ja henkilöstöltä kerättiin palautetta palveluverkkosuunnitelmasta yleisesti sekä sen sisältämistä yksityiskohtaisista kehittämis ehdotuksista verkkokyselyllä 29.9.-7.10.2020. Kyselyyn saatiin runsaasti vastauksia (N=1 138) kunnan kaikilta alueilta. Neljännes vastaajista oli kunnan palveluksessa, erityisesti opetuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstö oli hyvin edustettuina. Myös yläkoulu- ja lukioikäiset nuoret olivat vastaajien joukossa hyvin edustettuina (n=141).

Palveluverkon kehittämis ehdotukset saivat kuntalaisilta ja henkilöstöltä pääosin hyväksynnän. Erityisesti suhtautuminen on positiivista esityksiin, joissa vanhoja ja huonokuntoisia tiloja korvataan uusilla ja ajanmukaisilla tiloilla. Myös alkuluokkatoiminnan kehittäminen sekä palveluverkon alueelliset Röykän, Harjulan ja Syrjälän sekä Mäntysalon ja Haikalan alueella saivat pääosin positiivisen vastaanoton.

Suunnitelmassa on kuitenkin kohtia, jotka synnyttävät kritiikkiä ja aiheuttavat huolta. Erityisesti huolena olivat Maaniitun lukioratkaisun vaikutukset perusopetuksen Keskisen alueen palveluverkkoon sekä esitys 6. luokkien siirtämisestä yläkoulujen yhteyteen. Perusteena kritiikille oli huoli lapsen edun toteutumisesta sekä perheiden arjen vaikeutumisesta.

Lukioratkaisun osalta näkemykset jakautuvat: kahden toimipisteen ratkaisun kannatus on hieman suurempaa, mutta henkilöstön niukka enemmistö kannattaa keskitettyä ratkaisua. Kirkonkylään keskitetyn lukioratkaisun osalta kuntalaiset suosisivat kustannuksista huolimatta uudisrakennusta. Rajamäen toimipisteen osalta suhtautuminen väistötilojen tai Työtehoseuran tilojen hyödyntämiseen oli varsin kriittistä.

Miten palveluverkkotyöhön on osallistettu eri tahoja?

Nurmijärven kunnan palveluverkkotyön läpikantavana ajatuksena on ollut kuntalaisten, palvelujen käyttäjien ja henkilöstön vahva osallistaminen ja kuunteleminen. Työhön on osallistettu myös luottamushenkilöitä, vaikuttamistoimielimiä ja sidosryhmiä.

Vuoden 2020 aikana kuntalaiset ovat osallistuneet aktiivisesti palveluverkkotyöhön Me tehdään Nurmijärvi -osallisuustyön avulla. Ajatuksiaan palveluverkon kehittämiseen on voinut kertoa läpi palveluverkkotyön niin työpajoissa, kyselyissä kuin Nurmijärven kunnan ensimmäisessä webinaarissakin. Laajat sekä tarkoin suunnitellut ja ajoitetut osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuudet ja keinot sekä kunnan verkkosivuilla julkaistut tulosten yhteenvedot ovat keränneet kuntalaisilta kiitosta. Syys-lokakuun vaihteessa kuntalaiset pääsivät vielä kerran kommentoimaan palveluverkkosuunnitelmaa webinaarin ja kyselyn avulla. Tulosten yhteenveto toimii palveluverkkoesityksen viimeistelyn tukena.

Palveluverkkotyöhön on osallistunut alusta alkaen laajasti myös ratkaisuja eniten koskettava ryhmä eli palveluiden käyttäjät ja palveluiden tuottajat. Sivistus- ja hyvinvointitoimialan henkilöstön ajatuksia palveluverkon priorisoinneista kerättiin jo alkuvuonna 2020. Samaan aikaan myös perusopetus- ja lukioikäisiltä sekä kaikkein pienimmiltä eli varhaiskasvatuksen asiakkailta kysyttiin näkemyksiä palveluverkon kehittämisen suunnista ja tärkeistä elementeistä. Ajatuksia lukioratkaisuun sekä Rajamäen kampuksen hankesuunnitelmiin kysyttiin keväällä 2020 perusopetuksen oppilailta (5-9lk), opiskelijoilta

sekä henkilökunnalta. Vaihtoehtoista kuultiin myös nuorisovaltuustoa. Syyskuussa 2020 sivistys- ja hyvinvointitoimialan esimiehet arvioivat vielä alueelliset palveluverkkosuunnitelmaluonnokset ennen lautakuntien lausunnonannon vaihetta 30.9.2020.

Vaikuttamistoimielimet (nuorisovaltuusto, vanhuusneuvosto, vammaisneuvosto ja kyläasiain neuvottelukunta) ovat osallistuneet aktiivisesti läpi palveluverkkotyön. Erityisesti nuorisovaltuuston korostunut rooli palveluverkkotyössä on huomioitu ja nuorisovaltuustolta pyydettiin mm. erilliset kommentit lukioratkaisusta ja Rajamäen kampuksen hankesuunnitelmista. Kaikilta vaikuttamistoimielimiltä pyydettiin lausunto palveluverkkosuunnitelmasta 2020 kesäkuisen lukioratkaisun ja Rajamäen kampuksen hankesuunnitelmien tavoin. Lausunnot toimivat palveluverkkoesityksen viimeistelyn tukena.

Kunnan luottamushenkilöitä on osallistettu läpi palveluverkkotyön. Alkuvuonna 2020 työpajoissa määritettiin yhteiset palveluverkkosuunnitelman kriteerit ja työnlaadinnan suuntaviivat. Näiden perusteella tarkempia palveluverkkosuunnitelmassa olevia ratkaisuvaihtoehtoja on haettu oppilaiden, opiskelijoiden, henkilöstön ja kuntalaisten kanssa. Työn etenemisestä on luottamushenkilöille kerrottu läpi vuoden erilaisissa tilaisuuksissa mm. valtuuston kyselytunneilla. Kunnanhallitus on toiminut palveluverkkosuunnitelman laadinnan ohjausryhmänä.

Liitteet

Palveluverkkosuunnitelma 2020-2040

Alueittaiset suunnitelmataulukot

Lukioratkaisujen kustannusvertailu

Vaikutusten ennakoarviointi

Vaikutusten ennakoarvioinnin yhteenveto keskeisimmistä ratkaisuehdotuksista

Kuntalais- ja henkilöstökyselyn tulosten yhteenveto

Rakentamisennuste

Väestölaskelma

Esittelijä

Sivistysjohtaja

Esitys

Hyvinvointilautakunta antaa palveluverkkosuunnitelmasta seuraavan lausunnon:

Hyvinvointilautakunta on todennut 16.6.2020 lausunnossaan lukioratkaisusta ja hankesuunnitelmista, että päätöksiä tehtäessä tulee ottaa huomioon kokonaistaloudelliset ratkaisut pitkällä aikavälillä. Lisäksi tulee huomioida Rajamäen ja Kirkonkylän elinvoimatekijät.

Hyvinvointilautakunta toteaa lukioratkaisusta ja palveluverkkosuunnitelman eri alueista seuraavaa:

LUKIORATKAISU

Hyvinvointilautakunta nostaa esille hajautettuun ja keskitettyyn lukioratkaisun liittyvät positiiviset asiat sekä nuorisovaltuuston näkökulman lukioasiaan.

Hajautetussa lukiossa on yhteistyömahdollisuuksia toimipisteiden välillä ja perusopetuksen kanssa.

Samoin koulutuksen järjestämisen toimintakustannukset eivät muutu nykytilanteeseen verrattuna. Lisäksi lukion säilyminen tukee Rajamäen kehittymistä, yritysten sijoittumista Rajamäkeen ja palveluliiketoimintaa. Lukiokoulutuksen järjestäminen hajautettuna tukee Rajamäen alueen yhteisöllisyyttä, koska lukiolla on alueella pitkät perinteet. Hajautetussa lukiossa opiskelijoiden liikkumistarve on pienempi verrattuna keskitettyyn lukioon. Lukion säilyminen Rajamäellä houkuttelee alueelle lapsiperheitä. Uudet tilat lukiolle Rajamäelle ovat Rajamäen toimipisteen valttikortti rekrytoinneissa.

Keskitetty lukio Maaniittuun on investointikustannuksiltaan edullisin kunnallisen lukiokoulutuksen järjestämisvaihtoehdoista. Opetuksen järjestäminen keskitetyssä lukiossa on hajautettua lukiota edullisempaa. Keskitetty lukio tukee Kirkonkylän palveluliiketoimintaa. Kirkonkylässä sijaitseva lukio on helpoin saavuttaa muilta paikkakunnilta. Henkilöstön rekrytointi on helpompaa keskitetyssä vaihtoehdossa kuin hajautetussa lukion paremman saavutettavuuden näkökulmasta. Keskitetyssä vaihtoehdossa on parempi mahdollisuus keskittyä yhden koulutusmuodon opetukseen ja sen kehittämiseen. Samoin ainekohtaiset tiimit ja yhteisopettajuus toimii helpompi saada toimimaan kuin hajautetussa vaihtoehdossa.

Nuorisovaltuusto on nostanut kesällä 2020 lausunnossaan esille lukiokoulutuksen järjestämiseen liittyen seuraavia asioita: Tärkeä lukiopäätöksissä huomioon otettava asia on tarjottavan koulutuksen kokonaisvaltainen korkea laatu. Nuorisovaltuuston mukaan keskitetty lukio pystyy tarjoamaan opiskelijoille merkittävästi laajemman ja joustavamman kurssitarjonnan. Lukioikäisten nuorten näkökulmasta lukion erillisuus peruskoulusta tekee lukiosta huomattavasti houkuttelevamman vaihtoehdon. Omat tilat parantaisivat lisäksi lukio-opiskelijoiden viihtyvyyttä ja opiskelurauhaa. Keskitämällä kunnallinen lukiokoulutus Kirkonkylään voitaisiin varmistaa se, että kohtuullisen matkan päässä kunnan suurimmasta taajamasta sijaitsee tulevaisuudessakin laadukas lukio, johon pääsee myös matalammalla keskiarvolla. Nuorisovaltuuston mukaan keskitetyn lukion sijoittamista Kirkonkylään puoltaa kunnan palveluverkon tasapuolinen kehittäminen pitkällä aikavälillä. Kunnallisen lukiokoulutuksen tulee olla saavutettavissa joka puolelta kuntaa.

Hyvinvointilautakunta esittää kunnallisen lukiokoulutuksen järjestämistä yhdessä toimipisteessä nykyisessä Maaniitun koulussa. Verrattaessa erilaisia lukioratkaisuja tulee lukiokoulutuksen sijoittaminen Maaniitun kouluun investointiratkaisuissa edullisimmaksi. Lukiokoulutuksen toiminnan keskittäminen yhteen toimipisteeseen tuo toiminnallisia ja pedagogisia etuja sekä sujuvuutta tukipalvelujen saatavuuteen nuorten hyvinvoinnin näkökulmasta. Samoin nuorisovaltuuston lausunto kesäkuun lausunto puoltaa lukiokoulutuksen keskittämistä Kirkonkylään.

ETELÄINEN ALUE

Hyvinvointilautakunta toteaa, että valtuuston asettamien kriteerien mukaisesti Klaukkalan alueelle on mahdollista muodostaa kampusalueita. Klaukkalan keskustan kampusalueen muodostavat Urheilupuiston koulun uudisrakennus, Klaukkalan koulu, Monikko sekä nykyisen Urheilupuiston koulun tilalle rakennettava iso päiväkotitoiminta. Lisäksi on tulevaisuudessa mahdollista sijoittaa alueelle kirjasto. Tällöin voidaan hyödyntää urheilualuetta sekä mahdollistaa tilojen yhteiskäyttö. Urheilupuiston koululle rakennettava liikuntasali tulee rakentaa riittävän suureksi, jotta sitä voidaan järjestää koripallon SM-tason (juniorit ja aikuiset) otteluita.

Muut toiminnalliset kampukset muodostuvat luontevasti Haikala-Mäntysaloon sekä Syrjälä-Harjulaan. Näille alueille muodostuu päiväkotitoimintakampuksia, joissa on myös mahdollista järjestää lapsille ja nuorille vapaa-ajan toimintoja.

KESKINEN ALUE

Hyvinvointilautakunta puoltaa keskisen alueen palveluverkkoratkaisussa lukiotoiminnan keskittämistä Maaniitun kouluun ja tämän ratkaisun mukaista palveluverkkoa varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen. Keskitettäessä perusopetusta ja lukiotoimintaa muiden kouluille palveluja

tuottavien toimijoiden kuten oppilas- ja opiskelijahuollon, nuorisopalveluiden sekä kirjasto- ja kulttuuripalvelujen työskentely helpottuu, koska samalla kertaan tavoitetaan useampi oppilas ja opiskelija. Keskiselle alueelle esitetty palveluverkkoratkaisu parantaa kirkonkylän osalta liikuntapalveluja uuden liikuntasalin myötä.

POHJOINEN ALUE

Hyvinvointilautakunta puoltaa Rajakaaren uudelleen rakentamista ja sinne liikunta- ja nuorisotilojen sekä kirjaston sijoittamista. Tässä ratkaisussa voidaan luopua nuorisotilojen osalta vuokratiloista. Rajakaaren liikuntatilat palvelevat Rajamäen koulun liikuntatuntien järjestämistä sekä mahdollistavat Rajamäen alueella riittävät liikuntatilat vapaa-ajan käyttöön. Uusi Rajakaari ja Seitsemän veljeksien koulun uudet tilat ja peruskorjattu Kuntola-rakennus muodostavat luontevan kampuksen pohjoisella alueella.

Hyvinvointilautakunta puoltaa nuorisotilan siirtämistä Röykän koululle oppilasmäärän laskiessa. Tällöin voidaan luopua Röykän nykyisestä nuorisotilasta, joka on vuokrattu ulkopuoliselta toimijalta.

YLEISTÄ PALVELUVERKKOSUUNNITELMASTA

Hyvinvointilautakunta toteaa, että valmistellut alueelliset palveluverkkosuunnitelmat on laadittu valtuuston antamien kriteerien pohjaisesti. Esitetty palveluverkkosuunnitelma tukee hyvinvointilautakunnan alaisen toiminnan osalta palvelujen järjestämistä koko kunnan alueella.

Palveluverkkoon liittyviä varsinaisia päätöksiä tehtäessä valmisteluun liitetään lapsivaikutusten arviointi aina silloin, kun päätös koskettaa lapsia.

Valmistelija

Sivistysjohtaja Tiina Hirvonen, puh. 040 317 4410

Asian käsittely

Lautakunnan jäsen Riina Mattila teki muutosesityksen esittelijän esitykseen. Mattila esitteli laatimansa hyvinvointilautakunnan lausunnon, jonka hän oli valmistellut huomioiden palveluverkkokyselyn tulokset sekä hyvinvointilautakunnan luottamushenkilöiden 12.10. tapaamisessa tehdyt ehdotukset.

Jäsen Petri Kolmonen teki lisäys- ja muutosesityksiä Mattilan esittelemään lausuntoehdotukseen. Lautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Mattilan ja Kolmosen muutosesityksen palveluverkkosuunnitelman lausunnoksi.

Päätös

Hyvinvointilautakunta antoi palveluverkkoasiassa seuraavan lausunnon:

Hyvinvointilautakunta toteaa, että lautakunta tarkastelee palveluverkkosuunnitelmaa ennen kaikkea hyvinvoinnin näkökulmasta, koska lautakunnan tehtävä on huolehtiminen kunnan asukkaiden hyvinvoinnista ja ehkäisevistä palveluista.

Kaikissa päätöksissä tulee ottaa huomioon lasten, nuorten, aikuisten ja ikäihmisten hyvinvointi. Kunnassa ei voida tehdä päätöksiä, jotka lisäävät asukkaiden pahoinvointia ja lisäävät kustannuksia muualle, esim. Keusoten menoihin.

Säästöjen yhteydessä tulee arvioida niiden kokonaisvaikutuksia. Ratkaisut tulee olla pitkäjänteisiä ja hyvin harkittuja.

Lautakunnan mielestä palveluverkkosuunnitelmassa tulee ottaa huomioon kaikkien taajamien ja

kylien elinvoimatekijät, muutosten vaikutukset siihen.

Yleiset asiat

Hyvinvointilautakunnan mielestä pienten kyläkoulujen tilanne arvioidaan tilanteessa, jossa oppilasmäärä on vähentynyt merkittävästi (maaliskuussa 2020 on sovittu prosessista). Arviointi pitää perustua väestötilanteeseen arviointihetkellä ja tulevaisuudessa. Ennustetta tulisi päivittää säännöllisesti kunnan elinvoimaa lisäävien toimien yhteydessä. Lautakunnan mielestä huono kaavoittaminen ja tonttitarjonta sekä kunnassa käytössä oleva suunnittelutarveratkaisukäytäntö on aiheuttanut tilanteen, jossa oppilaita ei ole joissakin kouluissa (alueilla) riittävästi. Asiasta on puhuttu vuosia, mutta muutosta ei ole saatu aikaiseksi. Kunnassa tulee löytää ratkaisut tonttitarjonnan lisäämiseksi ja rakentamisen helpottamiseksi myös suunnittelutarvealueilla. Lautakunnan mielestä ei ole tarvetta kyläkoulujen 5.-6.-luokan oppilaiden siirtämiselle yläkouluihin, koska kyläkouluissa on riittävästi tilaa kaikille ala-asteen oppilaille. Lautakunta esittää, että kunnan tulisi raportoida säännöllisesti lautakunnille kunnan elinvoimaa lisäävien toimenpiteiden edistymisestä. Näin vältettäisiin tarpeettomat lapsiin ja nuoriin kohdistuvat leikkaukset.

Lautakunta näkee lasten turvallisen ja yhtenäisen oppimispolun niin tärkeäksi, että lautakunta ei kannata alakouluikäisten siirtämistä yläasteen kouluihin. Alkuluokkatoiminnan laajentaminen tulee suunnitella pitkäjänteisesti siten, että se on mahdollista toteuttaa niin, että alakouluikäiset voivat käydä samaa koulua koko alakoulun ajan.

Lautakunta tukee yksiköiden hallinnollista yhdistämistä. Se ei kuitenkaan saa olla ensiaskele suurempiin yksiköihin siirtymiselle ja pienten alakoulujen lopettamiselle. Kunnassa tulee saada säästöjä aikaiseksi kunnan omistamien rakennusten salkuttamisella (tarpeettomat rakennukset tulee myydä), työtehtävien kartoittamisella, sähköisten palveluiden lisäämisellä ja tulojen lisäämisellä (esim. ei-lakisääteisten maksuttomien palveluiden tarjoaminen pienellä maksulla, kunnan tilojen vuokraamisella yms.). Samalla pitää arvioida, onko taloudellisesti kannattavampi vuokrata tiloja omistamisen sijaan.

Moduuli- ja konttirakenteita tulee suosia jatkossakin. Moduulit tulee siirtää alueelle, jossa lapset asuvat ja siirtää tarvittaessa muualle. Moduulit on koulujen lisäksi otettava tarvittaessa käyttöön myös päivähoitossa. Tämä on nykyaikaa. Tällä tavalla kunta voi joustavammin reagoida koulujen tilatarpeeseen.

Palveluverkkosuunnitelmaan tulee kirjata myös ikäihmisten muiden erityisryhmien palvelut. Vanhusneuvosto on antanut omat ehdotukset ikäihmisten palveluverkkoa varten.

Eteläinen alue

Hyvinvointilautakunta toteaa, että eteläisellä alueella tulee huolehtia siitä, että

- vuosikymmenen loppuun mennessä on alueella riittävästi päiväkotipaikkoja. Lautakunnan mielestä varhaiskasvatuksen isot yksiköt voivat olla ongelmallisia hyvinvoinnin ja turvallisuuden näkökulmasta. Mega-päiväkodin sijainti ison tien varrella, lasten karkaaminen ovat riskejä. Sen lisäksi lasten ja perheiden yksilöllinen kohtaaminen, huomioiminen ja tuki eivät ole samalla tasolla kuin pienemmässä yksikössä.
- alakouluikäisille on riittävästi koulupaikkoja

Valtuuston asettamien kriteerien mukaisesti Klaukkalan alueelle on mahdollista muodostaa kampusalueita. Klaukkalan keskustan kampusalueen muodostavat Urheilupuiston koulun uudisrakennus, Klaukkalan koulu, Monikko sekä nykyisen Urheilupuiston koulun tilalle rakennettava päiväkotitoiminta. Lisäksi on tulevaisuudessa mahdollista sijoittaa alueelle kirjasto. Tällöin voidaan hyödyntää urheilualuetta sekä mahdollistaa tilojen yhteiskäyttö. Muut toiminnalliset kampukset muodostuvat luontevasti Haikala-Mäntysaloon sekä Syrjälä-Harjulaan. Näille alueille muodostuu päiväkotitoimintakampuksia. Sivistyslautakunta puoltaa ruotsinkielisten palvelujen siirtämistä

nykyiseen Syrjälän päiväkotiin.

Lautakunta esittää, että Klaukkalan Urheilupuiston koulun tilanteeseen puututaan nopeasti. Vakavat sisäilmaongelmat ovat aiheuttaneet oppilaiden ja henkilökunnan oireilua jo pitemmän ajan. Urheilupuiston koulun uudisrakennuksen suunnittelu ja rahoitusvaihtoehtojen tarkastelu tulee aloittaa mahdollisimman pikaisesti sekä rakentamisen aloittamisen ajankohtaa pitää tarkastella.

Keskinen alue

Lautakunta toteaa, että keskisen alueen palveluverkon kannalta on ratkaiseva lukiokysymys. Lautakunta ei ole yksimielinen lukioratkaisun suhteen.

Lautakunnan mielestä jaetulla lukioratkaisulla on etuja Kirkonkylän ja Rajamäen vetovoiman (elinvoiman) suhteen. Lautakunnan mielestä ala-asteen oppilaiden koulumatkan piteneminen ei ole lasten edun ja turvallisuuden mukainen ratkaisu. Uuden Heinojan alueen perheiden lapset tulisivat olemaan Maaniitun koulun oppilaita. Koulu on remontoitu ala-asteen kouluksi ja muutostyöt aiheuttavat uusia kustannuksia. Konttikoulu Lukkarin koulun pihaan ei ole tilanteessa reilu ratkaisu pienille oppilaille.

Lautakunta ei kannata Maaniitun koulun muuttamista lukiorakennukseksi. Laadukas ja paikallinen peruskoulu on lakisääteinen palvelu, josta kunnan ei tule tinkiä. Pienten lasten siirtely paikasta toiseen lukioratkaisun vuoksi on kestävä ja turvaton, joten lukioratkaisu tulee tehdä omana päätöksensä, eikä tule sotkea peruskoulun opetukseen. Maaniitun koulu on rakennettu ja remontoitu alakouluikäisten käyttöön. Kuntalaisten mielipide pitää näkyä Pave-ratkaisuissa.

Mikäli päätetään lukion keskittämisestä Kirkonkylään Maaniitun kouluun, tulee lukioratkaisun yhteydessä tutkia mahdollisuutta Lukkarin koulun pihalle suunniteltujen siirrettävien uusien luokkatilojen sijoittamista Maaniitun koulun pihapiiriin. Ratkaisussa pitäisi huomioida pienempien oppilaiden koulumatkan pituus sekä turvallinen koulumatka. Samalla tulee tehdä kustannusarvio tarvittavista luokkatiloista. Ala-asteen oppilaille on siinä tapauksessa mahdollista käyttää Maaniitun koulun ruokalaa ja urheilusalia. Käytössä on omaa pihaa.

Riippuen lukioratkaisusta on huolehdittava, että Kirkonkylässä on riittävästi sisäliikuntatiloja.

Nuorisovaltuusto on omassa lausunnossa esittänyt, että oppimisen kannalta on parempi keskitetty lukioratkaisu. Useat rehtorit ja opettajat ovat tukeneet keskitettyä ratkaisua paremman kurssitarjonnan takia.

Varhaiskasvatuksen osalta lautakunnalla ei ole muutosehdotuksia suunnitelmien suhteen.

Pohjoinen alue

Pohjoisen alueen palveluverkkosuunnitelman tärkein kysymys on lukioratkaisu, jota on avattu keskisen alueen lausunnossa.

Palveluverkkosuunnitelman päätöksen jälkeen tarkastellaan kriittisesti Rajamäen kampukseen tarvittavia määrärahoja. Kampusta suunniteltaessa tulee miettiä, tarvitaanko uudet tilat nuorisotoimelle ja miten kirjastopalvelut Rajamäellä toteutetaan sekä riittävät liikuntatilat alueen koulujen tarpeisiin. Rajamäen Kampuksen tilat tulee suunnitella mahdollisimman tehokkaiksi ja taloudellisiksi.

Hyvinvointilautakunta puoltaa nuorisotilan siirtämistä Röykän koululle oppilasmäärän laskiessa. Tällöin voidaan luopua Röykän nykyisestä nuorisotilasta, joka on vuokrattu ulkopuoliselta toimijalta.

Hyvinvointilautakunta toteaa, että valmistellut alueelliset palveluverkkosuunnitelmat on laadittu valtuuston antamien kriteerien pohjalta. Esitetty palveluverkkosuunnitelma tukee

hyvinvointilautakunnan alaisen toiminnan osalta palvelujen järjestämistä koko kunnan alueella. Palveluverkkoon liittyviä varsinaisia päätöksiä tehtäessä valmisteluun liitetään lapsivaikutusten arviointi aina silloin, kun päätös koskettaa lapsia.

Lausunnossa on otettu huomioon palveluverkkokyselyn tulokset sekä hyvinvointilautakunnan luottamushenkilöiden 12.10. tapaamisessa tehdyt ehdotukset.